

Vergaderjaar 2002–2003

28 600 IXA

Vaststelling van de begrotingsstaat van de Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2003

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 1 oktober 2002

De vaste commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden. Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Tichelaar

De griffier van de commissie,
Berck

¹ Samenstelling:

Leden: Rosenmöller (GroenLinks), Crone (PvdA), Giskes (D66), Van Oven (PvdA), Hofstra (VVD), Van Hoof (VVD), De Haan (CDA), Van Beek (VVD), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Kant (SP), Mosterd (CDA), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), onder-voorzitter, De Pater-van der Meer (CDA), Alblas (LPF), Van As (LPF), Veling (ChristenUnie), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Teeven (LN), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Van Loon-Koomen (CDA), Van der Velden (LPF).

Plv. Leden: Vacature (GroenLinks), Bos (PvdA), Bakker (D66), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van den Doel (VVD), Verbugt (VVD), Kortenhorst (CDA), Luchtenveld (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Vacature (GroenLinks), Gerkens (SP), Vacature (CDA), B. M. de Vries (VVD), De Nerée tot Babberich (CDA), Vacature (CDA), Eberhard (LPF), Stuger (LPF), Van der Vlies (SGP), Koenders (PvdA), Jense (LN), Jan de Vries (CDA), T. de Graaf (LPF), Mastwijk (CDA), Vacature (CDA) en Hoogendijk (LPF).

1a

Van welk rentepercentage is uitgegaan bij het bepalen van de meerjarige rentelasten?

Bij het bepalen van de verwachte meerjarige rentelasten wordt uitgegaan van de rekenrente. Deze rekenrente is bepaald door het CPB in de Macro Economische Verkenning en wordt in Begroting IXA weergegeven in tabel 4 van de verdiepingsbijlage. Voor 2003 is er een lange rekenrente van 5,1% gebruikt en voor de daarop volgende jaren 5,0%. De korte rekenrente voor 2003 bedraagt 3,75% en voor de daarop volgende jaren is gebruik gemaakt van 4,0%.

1b

Als het rentepercentage één procentpunt hoger dan wel lager ligt hoeveel lager dan wel hoger liggen dan de rentelasten?

Uitgaande van de huidige geraamde omvang van de vaste schuld en de gemiddelde omvang van de vlottende schuld in 2003 leidt een theoretische stijging van een procentpunt in het rentepercentage ceteris paribus tot hogere rentelasten op de vaste en vlottende schuld van € 460 mln per jaar. Een deel hiervan komt terecht bij de sociale fondsen. De netto-belasting van het uitgavenkader bedraagt ongeveer € 350 mln; een daling van de rente met een procentpunt leidt tot een even zo grote daling van de rentelasten.

2a

Waarom kan Duitsland tegen een lager tarief lenen dan Nederland?

De belangrijkste reden voor het voortbestaan van de spread tussen de Duitse en de Nederlandse rente ligt in de omvang en liquiditeit van de Duitse markt, welke op haar beurt samenhangt met het bestaan van afgeleide producten op Duitse staatsleningen en met name de zgn. Bund future. Dit is een termijncontract gebaseerd op Duitse staatsobligaties. De Bund future, die door private marktpartijen in het pre-Euro tijdperk is gecreëerd, wordt door financiële instellingen tot zeer intensief gebruikt als instrument in het risicomanagement. Hieruit vloeit extra vraag voort naar de onderliggende waarde van de future, te weten Duitse staatsleningen.

2b

Welke invloed heeft de omvang van het EMU-saldo op het te betalen rentepercentage?

De rechtstreekse invloed van het saldo op het rentepercentage is beperkt, met name bij relatief beperkte fluctuaties van dat saldo. Een verslechterende perceptie van marktpartijen samenhangt met het vermogen van de overheid om de eigen begroting in de hand te houden kan echter wel invloed hebben. Indien het vertrouwen in de overheid als debiteur afneemt zal de markt hiervoor compenseren door een hoger rentepercentage te vragen voor staatsleningen.

3

Hoe moet de zinsnede «indien mogelijk 30 jaar» gezien worden in het licht de staatsschuld binnen 25 jaar afgelost te hebben? Moet er een boete worden betaald bij vervroegd aflossen?

De mogelijkheid om ook in de toekomst leningen met een looptijd van dertig jaar uit te geven hangt af van de omvang van de financieringsbehoefte en gewenste samenstelling en risicoprofiel van de schuldportefeuille. Vervroegde aflossing of boete speelt daarbij geen rol. Staatsobligaties kunnen te allen tijde tegen de normale markttarieven worden

ingekocht. Dat is thans evenwel niet aan de orde. Volgens de huidige planning dient een beslissing over het al dan niet uitgeven van een dergelijke lening voor het einde van het jaar te worden genomen. Daarbij zal uiteraard rekening worden gehouden met het voornemen om de staats-schuld af te lossen. Uw kamer zal daarover tijdig worden geïnformeerd.

4

Waarom worden er niet alleen 3- en 10-jarige leningen afgesloten gezien de lagere rentetarieven (zie ook de VS)?

Naast 3- en 10-jarige leningen worden korte leningen – DTC's ofwel schatkistpapier – uitgegeven met een looptijd van één jaar en korter. De mix van deze korte, middellange en lange leningen bepaalt de rentegevoeligheid van de portefeuille, nu en in de toekomst. De keuze voor de uitgifte van een langere of kortere lening is derhalve niet gebaseerd op korte-termijnoverwegingen maar hangt samen met het risicoprofiel van de gehele schuldportefeuille en de gemiddelde rentekosten op de lange termijn.